

FIȘA DISCIPLINEI

Catehetică

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Didactică
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		CATEHETICA				Codul disciplinei	OLR8886
2.2. Titularul activităților de curs					Pr. Lect.Univ.Dr.Liviu Vidican-Manci		
2.3. Titularul activităților de seminar					Pr. Lect.Univ.Dr.Liviu Vidican-Manci		
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	24	din care: 3.5. curs	12	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					
3.5.5. Examinări					
3.5.6. Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)	51				
3.8. Total ore pe semestru	75				
3.9. Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Studii Biblice, Dogmatică, Morală, Istorie Bisericească
4.2. de competențe	Cunoașterea doctrinei, a cultului și a realităților sociale

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Frecventarea cursului în proporție de minimum 70% Studentii se vor prezenta la cursuri și seminarii cu telefoanele mobile închise
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Termenul predării și susținerii lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții și nu se încalcă. Nu se acceptă

	cererile de amânare decât pe motive obiectiv întemeiate (probleme grave de sănătate, decese în familie, ascultări specifice din partea Ierarhului etc). Nu sunt acceptate lucrările care nu sunt elaborate în conformitate cu exigențele și metodologia de elaborare și expunere a unei lucrări științifice (studierea temei pe baza bibliografiei indicare și expunerea cu respectarea metodologiei citării). Nu sunt acceptate lucrările care au fost realizate de Inteligența Artificială.
--	---

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit tolerant - Proiectarea curriculară, cu respectarea adevărurilor de credință, conform textelor sacre și mărturisirilor de credință proprii, și a criteriilor și principiilor psihopedagogice - Identificarea și analiza contextului cultural, religios și istoric în comunități și organizații - Enunțarea principiilor teologice și a valorilor spirituale relevante dezvoltării societății - Gestionarea metodelor și mijloacelor de comunicare eficientă în context intercultural - Implementarea valorilor și practicilor religioase pentru formarea spirituală și morală, cu scopul de a răspunde problemelor concrete de viață
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate, conștiinciozitate și responsabilitate socială, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea capacității studenților de a cunoaște istoria și a tehnicile de catehizare din cele mai vechi timpuri până astăzi
7.2 Obiectivele specifice	- Să distingă între cateheză și predică, identificând elementele definitorii și rolul fiecăreia în activitatea pastorală. - Să aplice noțiunile catehetice în proiectarea unor activități educațional-religioase adaptate grupului țintă. - Să analizeze critic implicațiile unei propovăduiri superficiale asupra receptării mesajului evanghelic. - Să utilizeze argumente teologice pentru susținerea unui punct de vedere în cadrul unor dezbateri sau lucrări tematice legate de catehizare și omiletică.

8. Conținuturi

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
I. Cateheza în primele veacuri creștine a. <i>Mântuitorul Iisus Hristos - Învățătorul Desăvârșit</i> b. <i>Instituția Catehumenatului: Cateheza Sfinților Apostoli; Cateheza în perioada post apostolică-școli și direcții generale</i> c. <i>Forme ale catehezei primare: cateheza baptismală; cateheza mistagogică și morală</i> d. <i>Cateheți și opere catehetice fundamentale: Clement Romanul; Sfântul Atanasie-pastoralele (295-373 dHr); Origen- opere exegetice (183-253 dHr); Sfântul Chiril al Ierusalimului- cateheze (315-381 dHr); Sfântul Grigorie de Nissa (353-394 dHr)- Marele cuvânt catehetic; Sfântul Ioan Gură de Aur- Catehezele baptismale; Catehezele maritale (344/7-407 dHr); Teodor de Mopsuestia- Articolele Simbolului de credință; Exegeza la Tatăl Nostru; Cateheze baptismale; Cateheze la Liturghie (428 dHr); Sfântul Ambrozie de Milano (339/340-397dHr)- cateheze liturgice (De sacramentis); opera exegetică (Comentar la Evanghelia de la Luca); Fericitul Augustin (354-430 dHr)- De catechizandis rudibus;</i>	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă, dialog, interactivitate	1 prelegere
V. Învățământul catehetic în B.O.R. (1 prelegeri) 1. <i>Izvoarele catehetice ale Ortodoxiei românești</i> 2. <i>Monumente ale învățământului catehetic românesc: catehisme, manuale, tratate de pedagogie</i> 3. <i>Învățământul catehetic românesc astăzi. Relevanța lui în plan european</i> a.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
VI. Factorii esențiali ai educației religioase (1 prelegere) 1. <i>Familia, Școala, Biserica- relevanța lor în pastorală catehumenală. Cateheză și parenting.</i>	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
VII. Materia învățământului catehetic (3 prelegeri)	prelegere, dezbateri sau	3 prelegeri

a. <i>Izvoarele Catehezei.</i> Conținuturi și mijloacele de transmitere ale catehezei; Rețele catehetice mediatice. Agenții catehumenale. b. <i>Tipuri de cateheza:</i> biblică, istorică, liturgică, dogmatică, baptismală, matrimonială.	discuție colectivă	
VIII. Catehizarea digitalizată	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
IX. Alcătuirea catehezelor (3 prelegeri) a. <i>Momente logico-psihologice</i> în desfășurarea catehezei b. <i>Schițe de cateheze.</i> Unitate în diversitate comunicățională. c. <i>Modele și exerciții catehetice.</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	3 prelegeri
X. Mijloace practice de catehizare în Biserică (3 prelegeri) a. <i>Catehizarea adulților</i> b. <i>Dialogul săptămânal.</i> Relevanța în rezolvarea situațiilor de criză pastorală. c. <i>Biblioteca.</i> Nucleul catehizării copiilor. d. <i>Școala Duminicală</i> și experiența catehetică din Diaspora ortodoxiei românești e. <i>Mijloace complementare.</i> Alcătuirea grupului de studiu biblic și construcția planului catehetic parohial.	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	3 prelegeri

Bibliografie

1. CLEMENT ALEXANDRINUL, *Pedagogul*, trad. pr. D. Fecioru, București, 1982 (vol. 4 Colecția Părinți și scriitori bisericești, prescurtat = P.S.B.).
2. SF. CHIRIL AL IERUSALIMULUI, *Catehezele*, trad. pr. D. Fecioru, București,
3. partea I, 1943, partea a II - a, 1945 (Colecția Izvoarele Ortodoxiei).
4. SF. GRIGORIE DE NYSSA, *Marele cuvânt catehetic*, trad. de T. Cristescu și N.
5. Barbu, București, 1947; ediția a II-a = 1998 (edit. "Sofia").
6. SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Despre creșterea copiilor*, în vol. "Puțul și împărțire
7. de grâu", Bacău, 1995.
8. IDEM, *Huit catéchèses baptismales*, editate de Antoine Wenger, *Sources chrétiennes*, Paris, 1957, vol. 50, 284 p.
9. *SF. VASILE CEL MARE, *Omilia către tineri*, trad. pr. D. Fecioru, București, 1986 (vol. nr. 17 din colecția P. S. B).
10. ADLER, GILBERT, VOGELISEN, GERARD, *Un siècle de catéchèse en France*, Beauchesne Editeur, Paris, 2011.
11. ALBERICH, EMILIO ET BINZ, AMBROISE, *Adultes et catéchèse. Eléments de méthodologie cathédétique de l'âge adulte*, Coll.Théologies pratiques, Montréal, Novalis;Paris, Cerf; Bruxelles, Lumen Vitae, 2000.
12. GORDON pr. VASILE, *Introducere în Catehetica Ortodoxă*, Sophia, 2004
13. Vidican-Manci, Liviu, *Cateheze pentru cei botezați*, Renașterea, Cluj-Napoca, 2023.
14. Vidican-Manci, Liviu; Crețu, Vasile, *Cercetările profesorilor de Omiletică și Catehetică din Patriarhia Română*, Renașterea, 2021.
15. VIDICAN-MANCI, LIVIU, *Propovăduirea Evangheliei în Era Digitală*, PUC, 2020.
16. VIDICAN-MANCI, LIVIU, „Provocările catehetului ortodox în fața „digital natives” în vol. Simpozionul Internațional, Dumitru Stăniloae, „Teologie și Pedagogie. Identitate specifică și responsabilitate comună în actul educației”, (ed.) Pr. Ioan Vicovan, Pr. Cezar Hârloan, Emilian Roman, Doxologia, Iași, 2016, pp.379-390.
17. VIDICAN-MANCI, LIVIU, „Generații spre catehizare „Digital Natives” dintr-o dublă perspectivă, în vol. Slujirea catehetică și omiletică a Sfintei Biserici în vederea evaluării religioase a tineretului ortodox – istoric și actualitate. Sf.Mc.Antim Ivireanul model al educației prin cultură, Simpozionul profesorilor universitari de Catehetică-Omiletică, 30 oct.-1 nov.2016, Ed.Univeristății Valahia Târgoviște, pp. 50-57.
18. VIDICAN-MANCI, LIVIU, „Biserica Ortodoxă Română și provocările „continentul digital”, în Misiunea parohiei și a mănăstirii într-o lume în continuă schimbare, vol. simpozionului internațional de Teologie, Istorie, Muzicologie și Artă, 3-4 noiembrie, coord.pr.prof.dr.Vasile Stanciu și pr.lect.univ.dr. Cristian Sonea, Ed.Renașterea, Cluj-Napoca 2015, pp. 200-206.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Alcătuirea catehezelor: <i>Momente logico-psihologice</i> în desfășurarea catehezei – pregătirea apercptivă	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	-

Alcătuirea catehezelor: <i>Momente logico-psihologice</i> în desfășurarea catehezei – anunțarea temei	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	-
Alcătuirea catehezelor: <i>Momente logico-psihologice</i> în desfășurarea catehezei – tratare și argumentare	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	-
Alcătuirea catehezelor: <i>Momente logico-psihologice</i> în desfășurarea catehezei – tratare și argumentare	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	-
Alcătuirea catehezelor: <i>Momente logico-psihologice</i> în desfășurarea catehezei - recapitulare	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	-
Alcătuirea catehezelor: <i>Momente logico-psihologice</i> în desfășurarea catehezei - asocierea	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	-
Alcătuirea catehezelor: <i>Momente logico-psihologice</i> în desfășurarea catehezei - generalizarea	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	-
Alcătuirea catehezelor: <i>Momente logico-psihologice</i> în desfășurarea catehezei - intuiția	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	-
Alcătuirea catehezelor: <i>Momente logico-psihologice</i> în desfășurarea catehezei - aplicarea	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	-
<i>Mijloace practice de catehizare în Biserică: biblioteca parohială</i>	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	
<i>Mijloace practice de catehizare în Biserică: situl parohial</i>	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	
<i>Mijloace practice de catehizare în Biserică: pagina de facebook</i>	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	
<i>Mijloace practice de catehizare în Biserică: Instagramul parohiei</i>	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	
<i>Mijloace practice de catehizare în Biserică: Activitățile cu tinerii</i>	expoziitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	

Bibliografie

1. CLEMENT ALEXANDRINUL, *Pedagogul*, trad. pr. D. Fecioru, București, 1982 (vol. 4 Colecția Părinți și scriitori bisericești, prescurtat = P.S.B.).
2. SF. CHIRIL AL IERUSALIMULUI, *Catehezele*, trad. pr. D. Fecioru, București,
3. partea I, 1943, partea a II - a, 1945 (Colecția Izvoarele Ortodoxiei).
4. SF. GRIGORIE DE NYSSA, *Marele cuvânt catehetic*, trad. de T. Cristescu și N. Barbu, București, 1947; ediția a II-a = 1998 (edit. "Sofia").
6. SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Despre creșterea copiilor*, în vol. "Puțul și împărțire de grâu", Bacău, 1995.
8. IDEM, *Huit catéchèses baptismales*, editate de Antoine Wenger, *Sources chrétiennes*, Paris, 1957, vol. 50, 284 p.
9. *SF. VASILE CEL MARE, *Omilia către tineri*, trad. pr. D. Fecioru, București, 1986 (vol. nr. 17 din colecția P. S. B).
10. ADLER, GILBERT, VOGELISEN, GERARD, *Un siècle de catéchèse en France*, Beauchesne Editeur, Paris, 2011.
11. ALBERICH, EMILIO ET BINZ, AMBROISE, *Adultes et catéchèse. Eléments de méthodologie cathédétique de l'âge adulte*, Coll.Théologies pratiques, Montréal, Novalis;Paris, Cerf; Bruxelles, Lumen Vitae, 2000.
12. GORDON pr. VASILE, *Introducere în Catehetica Ortodoxă*, Sophia, 2004
13. VIDICAN-MANCI, LIVIU, *Propovăduirea Evangheliei în Era Digitală*, PUC, 2020.
14. VIDICAN-MANCI, LIVIU, „Provocările catehetului ortodox în fața „digital natives” în vol. Simpozionul Internațional, Dumitru Stăniloae, „Teologie și Pedagogie. Identitate specifică și responsabilitate comună în actul educației”, (ed.) Pr. Ioan Vicovan, Pr. Cezar Hârloan, Emilian Roman, Doxologia, Iași, 2016, pp.379-390.
15. VIDICAN-MANCI, LIVIU, „Generații spre catehizare „Digital Natives” dintr-o dublă perspectivă, în vol. Slujirea catehetică și omiletică a Sfintei Biserici în vederea evaluării religioase a tineretului ortodox – istoric și actualitate. Sf.Mc.Antim Ivireanul model al educației prin cultură, Simpozionul profesorilor universitari de Catehetică-Omiletică, 30 oct.-1 nov.2016, Ed.Univeristății Valahia Târgoviște, pp. 50-57.
16. VIDICAN-MANCI, LIVIU, „Biserica Ortodoxă Română și provocările „continentul digital”, în Misiunea parohiei și a mănăstirii într-o lume în continuă schimbare, vol. simpozionului internațional de Teologie, Istorie, Muzicologie și Artă, 3-4 noiembrie, coord.pr.prof.dr.Vasile Stanciu și pr.lect.univ.dr. Cristian Sonea, Ed.Renașterea, Cluj-Napoca 2015, pp. 200-206.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- Cunoașterea evoluției catehetei și a instituției catehumenatului în Biserica Primară, însușirea și utilizarea registrului terminologic și conceptual propriu disciplinei; - Asimilarea informațiilor fundamentale referitoare la disciplina catehetică; - capacitatea de a susține liber o cateheză; - cunoașterea etapelor catehezei și folosirea corectă a acestora în elaborarea catehezei	Colocviu condiționat de susținerea lucrării de seminar, cateheză scrisă și susținută oral	50%
10.5 Seminar/laborator	- Înțelegerea și însușirea problematicei arătate la curs și seminar; - Capacitatea de a integra într-un discurs propriu informațiile și conceptelor asimilate; - Originalitatea în elaborarea lucrărilor/ eseurilor tematice propuse, care reflectă o bună cunoaștere a informațiilor, precum și capacitatea de modificare a lor în varii moduri	Elaborarea și susținerea unei lucrări de seminar, cateheză, repartizată de titularul activităților de seminar, la data stabilită, din cursul semestrului și predarea acesteia în seminarul din penultima săptămână de activitate didactică. Intervențiile punctuale și precise, observațiile pertinente în timpul seminarului	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea generală a noțiunilor de teologie practică, a particularităților și sarcinilor acesteia, a istoriei catehezei și a importanței acesteia în propovăduirea Evangheliei Împărăției, a diferenței dintre predică și cateheză precum și a asemănărilor, a compunerii și gândirii unei cateheze respectând etapele de redactare, atât cele îndepărtate și cât și cele apropiate, a stăpâni terminologia de specialitate, <i>inventio</i>, <i>dispositio</i>, <i>elocutio</i>, <i>memoria</i> și <i>actio</i>. De asemenea, posibilitatea compunerii unei cateheze și capacitatea de a selecta judicios sursele de inspirație.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

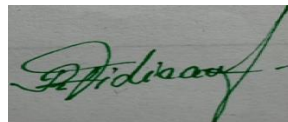
Data completării
seminar

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de

04.04.2025

Lect.Univ.Dr. Liviu Vidican-Manci

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

17.04.2025

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".